

Uzayda yer kaplayan ve kütlesi dolayısıyla eylemsizliğe sahip olan her şeye "**madde**", maddelerin belirli şekil almış hallerine ise "**cisim**" denir.

- Ateş •
- Taş •
- Hava •
- Işık •
- Sıcaklık •
- Madde
- Madde değil

Kütle

1 t	kg	g	mg
10^3 kg	10^{-3} t	10^{-6} t	10^{-9} t
10^6 g	10^3 g	10^{-3} kg	10^{-6} kg
10^9 mg	10^6 mg	10^3 mg	10^{-3} g

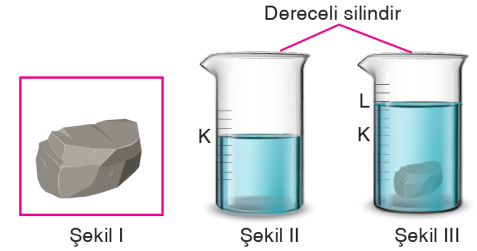
Hacim

1 m ³	1 dm ³	1 cm ³	1 mm ³
10^3 dm ³	10^{-3} m ³	10^{-6} m ³	10^{-9} m ³
10^6 cm ³	10^3 cm ³	10^{-3} dm ³	10^{-6} dm ³
10^9 mm ³	10^6 mm ³	10^3 mm ³	10^{-3} cm ³

1 dm³ lük hacim 1 L ye eşit büyüklüktedir.

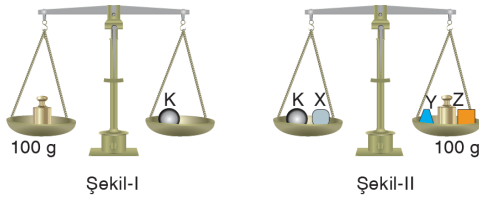
Katıların hacmi: • Düzgün **olmayan** geometrik katıların hacmi

Katıların hacmi: • Düzgün geometrik katıların hacmi formülleri ile hesaplanır.

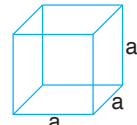
X, Y, Z, K cisimleri ve 100 g kütle kullanılan eşit kollu teraziler Şekil I ve II deki gibi dengededir.

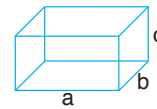
Eşit kollu teraziler ideal olduğuna göre,

- I. X cisminin kütlesi, Y ninkinden büyüktür.
- II. X cisminin kütlesi, Z ninkinden büyüktür.
- III. Y cisminin kütlesi, Z ninkinden büyüktür.

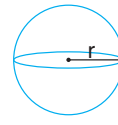
yargılarından hangileri kesinlikle doğrudur?

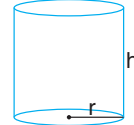
Küp
 $V = a^3$

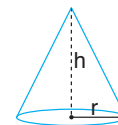
Dikdörtgenler prizması
 $V = a \cdot b \cdot c$

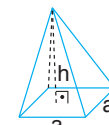
Küre
 $V = \frac{4}{3} \pi r^3$

Silindir
 $V = \pi r^2 h$

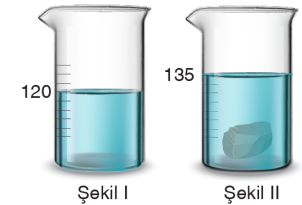
Koni
 $V = \frac{1}{3} \pi r^2 h$

Piramit
 $V = \frac{a^2 h}{2}$

Dereceli bir silindire Şekil I deki gibi 120 cm³ hizasına kadar su dolduruluyor. Dereceli silindir içerisine içi dolu bir taş parçası atıldığında suyun üst hizası Şekil-II deki gibi 135 cm³ çizgisine ulaşıyor.

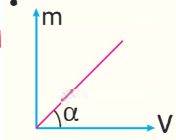
Buna göre, taşın hacmi kaç mL dir?

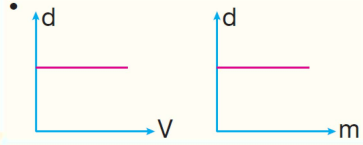
Özkütle

Maddenin birim hacminin kütesidir. $d = \frac{m}{V}$

- Birimi kg/m^3 veya g/cm^3

- Sabit P ve T altında ayırt edicidir.

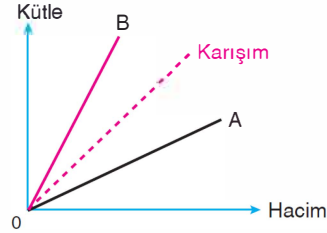

Karışımın özkütlesi kesinlikle karışan maddelerin öz kütleleri arasında kalır.

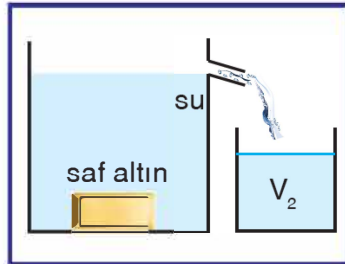
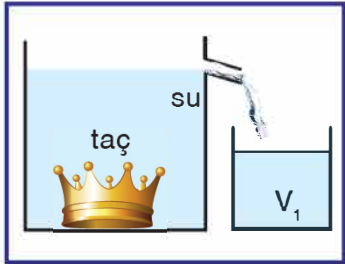
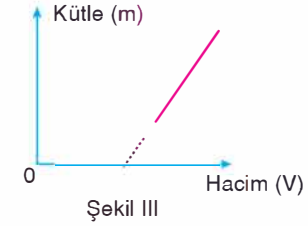
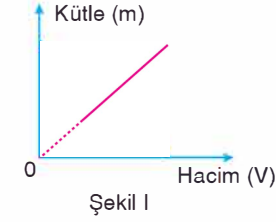
A ve B maddeleri için karışım özkütlesi

$$d_A < d_{\text{karışım}} < d_B \text{ olur.}$$

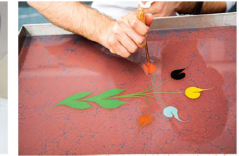
Karışımların kütle hacim grafiği karışanların grafikleri arasında kalır.

Karışımın özkütlesi, karışımı oluşturan maddelerden hacimce fazla alınan maddenin özkütlesine daha yakın olur.

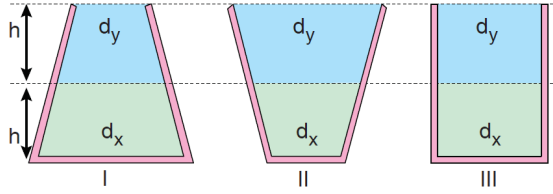
Altın Ayarı	Altın Miktarı (%)	Diğer Madenler (%)
24	100	0
22	91.60	8.40
18	75	25
14	58.30	41.70
10	41.70	58.30
9	37.50	62.5
8	33.30	66.70

Yukarıdaki resimlerle anlatılan durumlardan hangilerinde özkütle ve özkütle farkından yararlanır?

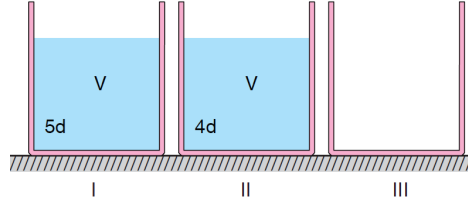
Şekilde verilen kaplarda aynı sıcaklıkta d_x ve d_y özkütleli x ve y sıvıları vardır. Sıvıların homojen olarak karışması sağlanırsa karışımların özkütlesi sırasıyla d_1, d_2, d_3 oluyor.

Buna göre, d_1, d_2, d_3 arasındaki büyüklük sıralaması aşağıdakilerden hangisi gibi olur?

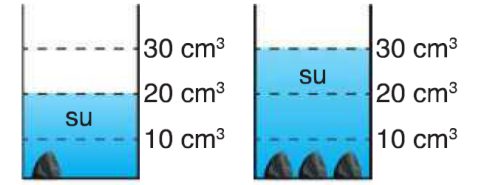
I ve II nolu kaplardan V_I ve V_{II} hacminde sıvılar alınarak III nolu kaptaki karıştırılıyor. Bu durumda her üç kaptaki sıvıların kütleleri eşit oluyor.

Buna göre, boş kaba konulan sıvıların hacimleri oranı $\frac{V_I}{V_{II}}$ kaçtır?

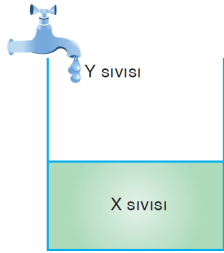
Şekildeki dereceli kabın içinde 50 g kütleli cisim varken su seviyesi 20 cm^3 'tür. Suyun içine bu cisimden 2 adet daha atılınca su seviyesi 30 cm^3 oluyor.

Buna göre bu cisim için özkütle - hacim grafiği aşağıdakilerden hangisi gibi olur?

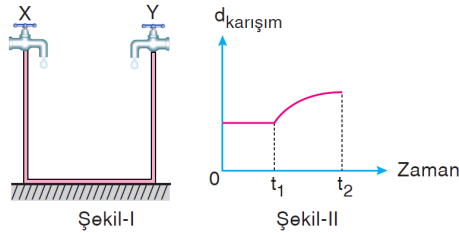
İçerisinde X sıvısı bulunan bir kaba şekilde gösterilen sabit debili musluk yardımıyla X ten daha büyük özkütleli Y sıvısı dökülerek homojen şekilde karışmaları sağlanıyor.

Buna göre, kaptaki oluşan karışımın özkütle-zaman grafiğinin nasıl olur?

Şekil-I deki boş kap sabit debili X ve Y musluklarından akan sıvıların karışımıyla dolduruluyor. Kaptaki karışımın özkütlesi zamanla Şekil-II deki gibi değişiyor.

X musluğundan akan sıvının özkütlesi, Y musluğundan akan sıvının özkütlesinden büyük olduğuna göre;

- $(0 - t_1)$ zaman aralığında Y musluğu açıktır.
- $(t_1 - t_2)$ zaman aralığında X musluğu açıktır.
- t_1 anında Y musluğu kapatılmıştır.

yargılarından hangileri kesinlikle doğrudur?

Saf altın içerisine karıştırılan diğer metaller arttıkça altının ayar değerini 24 ten aşağı doğru indirir. X, Y ve Z takıları sırasıyla 24 ayar altın bilezik, 22 ayar altın künye ve 18 ayar altın küpedir.

Buna göre, bu takıların gram fiyatlarının büyükten küçüğe doğru sıralanışı nasıldır